

מעבירין את הכלים ממקומן, כדי להטבילן, ולטהר את העזרה מטומאת עם הארץ שנגעו בהם. (19)

טרודים הם ביום שלאחר הרגל להוציא את הדשן שנתערם על גבי המזבח מרוב קרבנות שהיו ישראל מביאין ברגלים. (22)

ואם עבר הרגל ליום ששי [יצא הרגל ונכנס יום ששי], לא היו מעבירין ביום ששי על טהרת עזרה מפני כבוד השבת, שהיו הכהנים צריכים להתעסק איש בביתו לצורך השבת, ואין להם פנאי להעביר על טהרת העזרה, אלא היו מעבירין ביום ראשון. (20)

רבי יהודה אומר: אף לא היו מעבירין על טהרת עזרה ביום חמישי הסמוך לרגל מאחריו, מפני שאין הכהנים פנויין [כדמפרש בגמרא], והיו מעבירין ביום ראשון. (21)

גמרא:

תנא בברייתא לפרש מה ששנינו: אף לא ביום חמישי שאין הכהנים פנויין:

שאיין הכהנים פנויין מלהוציא בדשן.

מתניתין:

כיצד מעבירין על טהרת עזרה?

מטבילין לאחר הרגל את הכלים שהיו במקדש.

ואילו את השולחן שאין יכולים להטבילו, מפני לחם הפנים שעליו, ואמרה תורה: לחם פנים לפני "תמיד" –

אומרין להם לעמי הארץ ברגל: הזהרו שלא כו-ב תגעו בשולחן ותטמאוהו.

כל הכלים שהיו במקדש, יש להם שניים ושלישים [כלים חילופיים כפולים] כדי שאם נטמאו הראשונים יביאו שניים תחתיהן להשתמש בהן עד שיטבילו את הראשונים וייטהרו.

להשתמש בכלים עד שיטבילום ביום ראשון, טורי אבן.

ולמדנו מדבריו, דפשיטא ליה שבאותו זמן לא היו משתמשים בכלים החילופיים שהיו להם, כמבואר במשנה הבאה.

21. לשון רש"י: אין מטבילין אותן אלא לאחר השבת, ומשמע, שבשבת לא היו מטבילין אותן. ותמה על זה בטורי אבן, כיון שאך משום שבות הוא שאסור להטביל כלי בשבת, והרי אין שבות במקדש? וראה שם מה שכתב בזה.

22. תמה הטורי אבן: כיון שכן, אף בכל יום אחר שנסתים בו הרגל היה לו לרבי יהודה לומר

וכן נקטה הגמרא בפשיטות לעיל כה ב, שהיורש מעם הארץ באמצע השנה יניחנו לרגל.

19. במאירי כתב שלש פירושים אחרים בלשון מעבירין:

א. מכריזין ביניהם לטהר העזרה. מלשון "ויעבירו קול במחנה".

ב. מניחין כל דבר אחר ועוסקין בכך מלשון "אין מעבירין על המצוות".

ג. מקדימין מיד למלאכה זו מלשון "ויעבור את הכושי", שפירושו: הקדים אותו.

20. ועשו חכמים את הימים שלאחר הרגל עד יום ראשון כרגל עצמו, ולכן יכולים היו

כל הכלים שהיו במקדש טעונים טבילה לאחר הרגל, חוץ ממוזבח הזהב ומוזבח הנחושת מפני שהן כקרקע, דברי רבי אליעזר.

וחכמים אומרים: מפני שהן מצופין.

ובגמרא יתבאר דברי רבי אליעזר ודברי חכמים.

גמרא:

תנא בברייתא: כך היו אומרים להם לעמי הארץ ברגלים: הזהרו שמא תגעו בשולחן ובמנורה, שאת שניהם אין יכולים להטביל, כדמפרש טעמא ואזיל.

ומפרשינן: ותנא דידן [דמשנתנו] מאי טעמא לא תני מנורה אלא שולחן?

כי שולחן הרי כתיב ביה: לחם פנים לפני "תמיד", ואין יכולים להסירו ממנו ולהטביל את השולחן, אבל מנורה לא כתיב בה [בהדלקת נרותיה] "תמיד", ואין צריך להדליקה אלא מערב עד בוקר, הרי שבבוקר יכולים להטבילה.

ומפרשינן: ואידך [תנא דברייתא] הסובר: אף את המנורה אין יכולין להטביל, טעמו: כיון דכתיב: ואת המנורה [תשים] נכה השולחן, כמאן דכתיב בה במנורה "תמיד", דמי, שהרי אמרה תורה שכל זמן שהשולחן שם תהא המנורה נכחו. (23)

ואידך [תנא דמשנתנו] שאין חושש לזה, כי: ההוא קרא כדי לקבוע לה למנורה מקום הוא דאתא, שיעמידנה כנגד השולחן, אבל לא אמרה תורה שתהא תמיד עומדת המנורה נוכח השולחן, ויכול ליקחה משם ולהטבילה.

ומקשה הגמרא על שאומרים לעמי הארץ לבל יגעו בשולחן —

ותיפוק לי שאין השולחן — שהיה עשוי מעצי שטים — מקבל טומאה כלל?

דהרי בלי עץ העשוי לנחת [להיות מונח] במקום אחד הוא ואינו עשוי לטלטול, וכל בלי עץ העשוי לנחת לא מטמא, כדמפרש טעמא ואזיל, הרי נמצא שאף אם יגעו בו לא יטמאוהו, ולמה לנו להזהירם?

ומפרשינן להך דינא: מאי טעמא אין כלי עץ העשוי לנחת מיטמא?

כי אמרה תורה: כל אשר יפול עליו מהם [מן השרצים] במותם יטמא מכל כלי עץ או בגד או עור או שק, הרי שהקישה תורה כלי עץ לשק, כדי ללמדך:

כלי עץ דומיא דשק בעינן, מזה שק מיטלטל הן כשהוא מלא והן כשהוא ריקם שהרי לתבואה הוא עומד, אף כל — הנזכרים באותו פסוק, וכלי עץ מכללם — אין הם מיטמאים אלא כשהוא מיטלטל מלא וריקם, ולא כשעשוי הוא לעמוד במקום אחד ולא לטלטול. (24)

בפרשת אמור.

24. וכן למדו חז"ל מהיקש זה, שכלי עץ שנופחו גדול כשיעור שקבעו חכמים אינו טמא

23. כלומר: דין הוא בשולחן, שתהא המנורה עומדת נכחו, וכיון שצריך שיהא לחם הפנים על השולחן תמיד, ממילא צריך שתהא המנורה נכחו; וראה חידושי מרן רי"ז הלוי על התורה

זהב, ואם כן כלי מתכת הוא, ואף כשעשוי הוא לנחת הרי הוא מיטמא.

דהתנן שציפוי של אבן מפקיע כלי מקבלת טומאה כיון שנעשה כלי אבן שאינו מקבל טומאה, ואם להקל מועיל הציפוי, כל שכן שהוא מועיל להחמיר:

שכך שנינו במסכת כלים:

השולחן והדולפקי [כסא מתקפל ומכוסה עור] שנפחתו [נשבר קצתם], או שחיפן בשייש ונעשו כלי אבן שאינם מקבלים טומאה, ושייר בהם – שלא נפחת ולא ציפה אותם – מקום הנחת כוסות, הרי הוא עדיין טמא, כיון שעדיין ראוי הוא למלאכתו הראשונה אף לאחר הפחת וללא מקום הציפוי.

רבי יהודה אומר: אין די ששייר מקום הנחת כוסות אלא אף מקום הנחת החתיכות של לחם ובשר, אבל אם לא שייר מקום החתיכות, אין שם שולחן של עץ עליו, והרי הוא טהור.

הרי למדת שציפוי אבן מוציאו מתורת כלי עץ או עור ועושהו כלי אבן, וכן ציפוי זהב עושהו לכלי מתכת.

וכי תימא לפיכך אין ציפוי הזהב שעל השולחן במקדש עושהו לכלי מתכות, כי שאני עצי שטים מהם עשוי היה השולחן דחשיבי [חשובים הם] ולא בטלי על ידי הציפוי.

וכיון שכן: הרי השולחן אינו מיטמא, ולמה לנו להזהירם על הנגיעה בו?

ומשנינן: האי נמי [השולחן] מיטלטל מלא וריקם הוא, כדריש לקיש.

דאמר ריש לקיש: מאי דכתיב: על השולחן "הטהור", ויש לך ללמוד: מכלל שהוא טמא כלומר: אפשר שיהיה השולחן טמא, ואמאי, הרי השולחן כלי עץ העשוי לנחת הוא ואינו מקבל טומאה?

אלא, מלמד שמגביהין אותו את השולחן ומראין בו לעולי רגלים את לחם הפנים שעליו, ואומרים להם: ראו חיבתכם לפני המקום, שהרי סילוקו של לחם הפנים מן השולחן בשבת כסידורו בשבת שלפניו, כדמפרש ואזיל.

והואיל ומטלטלים את השולחן, שוב אין זה כלי עץ העשוי לנחת.

דאמר רבי יהושע בן לוי: נם גדול נעשה בלחם הפנים, כסידורו כך סילוקו שלא נתקרה הלחם משעת סידורו בשבת ועד שעת סילוקו בשבת שלאחריו, שנאמר: לשום לחם חום ביום הלקחו, שיהיה עדיין חם ביום שלוקחים את הלחם מעל השולחן.⁽²⁵⁾

ומתמהת הגמרא על שביארנו, שהיה השולחן מקבל טומאה רק משום שאינו עשוי לנחת, ואילו עשוי היה לנחת אכן לא היה מיטמא:

ותיפוק לי משום ציפוי השולחן שהיה של

הפסוק: "חום" ביום הלקחו, לאו דוקא, וראה שם מה שהכריחם לזה.

כיון שאינו מיטלטל מלא וריקם.
25. כתבו התוספות: לענין שהיה רך, ומה שאמר

אף זה אי אפשר לומר, דהא בעא מיניה ריש לקיש מרבי יוחנן:

א. **בציפוי עומד בלבד** הוא שאמרו "ציפוי מבטלו", או אף **בציפוי שאינו עומד?**

ב. **בחופה את לבזבזיו** [מכסה הציפוי אף את שפתו] הוא שאמרו: ציפוי מבטלו, או אף **בשאינו חופה את לבזבזיו?**

ואמר ליה רבי יוחנן לריש לקיש:

לא שנא בציפוי עומד ולא שנא בציפוי שאינו עומד, ולא שנא בחופה את לבזבזיו ולא שנא בשאינו חופה את לבזבזיו, בין כך ובין כך ציפוי מבטלו.

אלא מסבירה הגמרא באופן אחר את הטעם, שדין השולחן ככלי עץ ולא ככלי מתכות ואף שהיה מצופה זהב, וּלפיכך צריכים אנו לומר שלא היה השולחן כלי העשוי לנחת והיה ראוי לקבל טומאה, ועל כן הזהירו את עמי הארץ שלא יגעו בו, כי:

שאני שולחן דרחמנא קרייה "עץ", ללמדך: ציפוי בטל לגבי שולחן [רש"י לקמן].

דכתיב: המזבח [השולחן] העומד מול המזבח, רש"י יחזקאל] עץ שלש אמות גבוה וארכו שתים אמות ומקצעותיו לו וארכו

הניחא לריש לקיש הסובר כן, דאמר ריש לקיש: לא שנו הך דקתני שציפוי מבטלו [רש"י] אלא בכלי אכסלגים [שם מקום, תוספות מנחות צז א] הבאין ממדינת הים שאינם חשובים כל כך, אבל בכלי מסמים שהם חשובים לא בטלי על ידי הציפוי —

שפיר יש לפרש גם בענינו, הואיל ומעצי שטים היה עשוי השולחן, לא נפקע ממנו תורת כלי עץ על ידי ציפוי הזהב שעליו.

אלא לרבי יוחנן, דאמר: אפילו בכלי מסמים נמי בטלי על ידי הציפוי, ואף שחשובים הם —

מאי איכא למימר גבי שולחן, למה לא יתבטל שמו על ידי הציפוי? (26)

וכי תימא לתרץ:

כאן — שאנו אומרים: ציפוי מבטלו — בציפוי עומד שהוא קבוע במסמרים לגוף הכלי.

כאן — בשולחן, לפיכך אין ציפוי מבטלו — בציפוי שאינו עומד, כלומר: שמא תאמר שלא היה ציפוי עומד וקבוע במסמרים [רש"י], ולפיכך אינו מקבל טומאה אילו היה עשוי לנחת. (27)

מחזק במסמרים ותאמר דההוא דמקדש לאו עומד הוא.

וצריך לפרש כוונתו, שמא תאמר: כך היה לרבתינו בקבלה שלא היה ציפוי עומד, ועל כן הקשו רבותינו למה מקבל השולחן טומאה; שאם לא כן אי אפשר לעשות קושיא מכח "אפשר".

והתוספות פירשו באופן אחר: ציפוי השולחן

26. אין קושיית הגמרא כאן על ריש לקיש שאמר שהשולחן אינו מקבל טומאה אם לא שהיו מראים אותו לעולי רגלים, כי לשיטתו שלו הרי ניחא; ואין נידון הגמרא כאן אלא על המקשה שהקשה על משנתנו: ותיפוק לי דכלי עץ העשוי לנחת הוא.

27. לשון רש"י: ציפוי שאינו עומד, שאינו